

Warszawa, 26 sierpnia 2016 r.
KL/360/LD/2016

Pani
Anna STREŻYŃSKA
Minister Cyfryzacji

Szanowna Pani Minister,

w nawiązaniu do pisma nr DP-WLII.0211.38.2016 z dnia 17 sierpnia 2016 r. oraz otrzymanego do konsultacji *projektu rozporządzenia Ministra Cyfryzacji zmieniającego rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020*, przekazuję opinię Konfederacji Lewiatan w niniejszej sprawie.

Przedmiotem konsultowanego projektu jest rozszerzenie zakresu dotychczas obowiązującego rozporządzenia, umożliwiające udzielania pomocy na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach PO PC na obszarach, „*na których nie istnieje sieć NGA umożliwiająca świadczenie usług dostępu do internetu o przepustowości co najmniej 100 Mb/s do użytkownika końcowego będącego podmiotem wchodzącym w skład systemu oświaty, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010)*”.

Lewiatan popiera postawiony cel, jakim jest zapewnienie placówkom oświatowym dostępu do szybkich sieci szerokopasmowych. Szkoły publiczne powinny dysponować szybką łącznością szerokopasmową zarówno ze względu na zmiany w metodach edukacji oraz rosnące wymagania uczniów i rodziców, jak i, z punktu widzenia zmian zachodzących na rynku pracy, coraz większe zapotrzebowanie na kwalifikacje w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Niniejsze inwestycje w rozwój infrastruktury szerokopasmowej, realizowane co do zasady przez podmioty prywatne, mają być współfinansowane ze środków unijnych, dlatego **niezmiernie istotne jest zapewnienie jasnych i stabilnych podstaw prawnych dla podejmowanych przez administrację publiczną działań, w zgodzie z zasadami pomocy publicznej regulowanymi na poziomie unijnym (zarówno w Traktacie o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jak i przepisach szczegółowych)**. Udzielanie pomocy publicznej jest co do zasady niedozwolone, chyba że ta zostanie zaakceptowana przez Komisję

LEWIATAN

Europejską w procedurze notyfikacji. Wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, w której pomoc zostanie oparta na rozporządzeniu Komisji uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (rozporządzenie GBER), wyłączającym obowiązek notyfikacji. W takim przypadku, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem pomocowym PO PC, pomoc inwestycyjna na sieci szerokopasmowe udzielana jest w głównej mierze (poza nieistotną w tym przypadku pomocą de minimis) w oparciu o art. 52 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.

Celem wskazania przez Komisję kategorii pomocy nie wymagających notyfikacji jest usprawnienie udzielania pomocy w przypadkach określonych w rozporządzeniu GBER. Uznano, że jeśli państwo członkowskie zachowa zasady określone w rozporządzeniu GBER, zasady traktatowe nie będą naruszone, a w szczególności udzielenie pomocy nie wpłynie negatywnie na wspólny rynek oraz konkurencję. Jednocześnie dotychczasowe orzecznictwa Komisji w sprawach dotyczących pomocy publicznej pokazują, że zamiar udzielenia przez państwo pomocy nieokreślonej wprost jako wyłączonej z obowiązku notyfikacji lub na zmienionych zasadach (np. inne kategorie pomocy, pomoc na obszarach, na których w pewnej sferze usług szerokopasmowych istnieje już konkurencja, zastosowanie innych narzędzi ochrony przed naruszeniem konkurencji) wymaga przeprowadzenia procedury notyfikacyjnej, a udzielenie takiej pomocy powinno nastąpić dopiero po ostatecznej decyzji Komisji zatwierdzającej planowaną lub zmienianą pomoc.

W tym kontekście warto wspomnieć, że pomoc udzielana bez zachowania wspomnianych procedur jest w unijnym prawodawstwie uznawana za „pomoc przyznaną bezprawnie”. Z takim uznaniem mogą wiązać się dotkliwe konsekwencje dla beneficjentów (np. wstrzymanie pomocy, zwrot pomocy z odsetkami, działania usuwające skutki naruszenia konkurencji), jak i dla kraju członkowskiego (odszkodowania za naruszenie konkurencji, kary finansowe za brak wykonania decyzji w terminie, ryzyka finansowe w programie operacyjnym). Warto mieć na uwadze, że rozstrzygnięcia zapadające w wyniku decyzji Komisji o uznaniu pomocy za bezprawną niejednokrotnie kończą się likwidacją albo poważnymi problemami finansowymi podmiotów, które taką pomoc otrzymały.

W związku z powyższym, kluczowe dla konsultowanego projektu rozporządzenia pomocowego PO PC oraz towarzyszącego mu uzasadnienia powinno być jasne i precyzyjne wykazanie, że:

- 1) planowana pomoc publiczna jest zgodna ze wspomnianym wyżej rozporządzeniem GBER i nie zostanie ona uznana za przyznaną bezprawnie,**

LEWIATAN

- 2) na obszarach, na których udzielona zostanie pomoc, nie zostanie zakłócona konkurencja w zakresie placówek oświatowych ani gospodarstw domowych – w odniesieniu do aktualnego oraz wywołanego pomocą publiczną stanu faktycznego (założenie, że sam brak planów inwestycyjnych oznacza brak naruszenia konkurencji może okazać się niewystarczające).**

Dokonanie powyższych ustaleń jest istotne dla potencjalnych beneficjentów wsparcia w ramach PO PC, którzy decydując się na udział w naborze, powinni mieć zapewnione warunki działania bez ponoszenia ryzyka prawnego. Pewność prawna jest niezbędnym elementem decyzji biznesowych, a jej brak może być trudnym do zaakceptowania ryzykiem inwestycyjnym. Dlatego też istotne jest zagwarantowanie, że przewidziane w projekcie rozporządzenia zmiany oraz realizowana w oparciu o nie interwencja publiczna nie wywoła efektów zaburzających konkurencję i jest w pełni zgodna z zasadami pomocy publicznej.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz

Prezydent Konfederacji Lewiatan